

การระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพ ประจำอำเภอ

Educational Resource Mobilization for Secondary School Administration of One District One Quality School Project

¹ศุภวรรณ ช่อผกา ²นุชนรา รัตนศิริประภา

¹Suphawan Chorphaka ²Nuchnara Rattanasiraprapha

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

^{1,2}Faculty of Education, Silpakorn University

¹Corresponding author, e-mail: kschorphaka@gmail.com

Received April 22, 2026; Revised May 6, 2026; Accepted: August 29, 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ 2) ทราบผลการยืนยันองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ และ 3) ทราบแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยตารางประมาณขนาดของ ทาโร่ ยามาเน่ ที่ความเชื่อมั่น 90 % รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 91 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถามความคิดเห็น และ 3) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น 0.979 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 63 ตัวแปร 2) ผลการยืนยันองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ มี 8 แนวทาง คือ 1) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลักในการใช้ทรัพยากร 2) การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการจากทุกภาคส่วน 3) การบริหารจัดการทรัพยากรด้วยระบบสมรรถนะสูง 4) การสร้างมาตรฐานและนวัตกรรมเครื่องมือในการระดมทรัพยากร 5) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและกรอบนโยบายในการระดมทรัพยากร 6) การใช้ข้อมูลความจำเป็นของสถานศึกษาเป็นฐานในการระดมทรัพยากร 7) การเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำและบุคลากรวิชาชีพด้านการระดมทรัพยากร และ 8) การใช้ทรัพยากรร่วมกันผ่านเครือข่ายความร่วมมือเชิงกลยุทธ์

คำสำคัญ: การระดมทรัพยากร; แนวทางการระดมทรัพยากร; โรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ

Abstract

This research aimed to: 1) identify the components of educational resource mobilization for secondary school administration of one district one quality school project; 2) verify the components of educational resource mobilization for secondary school administration of one district one quality school project; and 3) propose guidelines for developing educational resource mobilization for secondary school administration of one district one quality school project. The sample size was determined by Taro Yamane's table at a 90 percent confidence level. The research employed a mixed methods approach combining qualitative and quantitative research methodologies. The sample consisted of 91 district quality secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. The informants included four participants from each school, yielding a total of 364 respondents. The research instruments consisted of: 1) a semi-structured interview form; 2) an opinionnaire; and 3) an in-depth interview form. The reliability coefficient of the instruments was 0.979. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, confirmatory factor analysis, and content analysis. The research results were found as follows; 1) the components of educational resource mobilization for secondary school administration of one district one quality school project consisted of seven components with 63 variables; 2) the verification results indicated that the component model of educational resource mobilization for secondary school administration of one district one quality school project was consistent with the empirical data; and 3) the development guidelines for educational resource mobilization for secondary school administration of one district one quality school project consisted of 8 approaches: 1) emphasizing learning outcomes as the primary objective in resource utilization; 2) establishing integrated collaborative networks among all sectors; 3) managing resources through a high-performance management system; 4) developing standards and innovative tools for resource mobilization; 5) strengthening good governance and policy frameworks for resource mobilization; 6) utilizing school needs assessment data as the basis for resource mobilization; 7) enhancing leadership competencies and professional personnel in resource mobilization; and 8) promoting shared resource utilization through strategic collaborative networks.

Keywords: Educational Resource Mobilization; Resource Mobilization Guidelines; District Quality Schools

บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานสำคัญในการบ่มเพาะศักยภาพของมนุษย์ โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม และทักษะชีวิต เพื่อสร้างเสริมสุขภาวะและความสามารถในการดำรงชีวิตในสังคมสมัยใหม่ได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2567) โดยเฉพาะภายใต้สภาวะการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่ซับซ้อนและหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2566) นอกจากนี้ การสร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและศักยภาพรายบุคคล ถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม (UNESCO, 2023) โรงเรียนจึงมีบทบาทเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ที่ปลอดภัย การบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นภารกิจหลัก รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

อย่างไรก็ตาม การจะบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นต้องมี “ทรัพยากร” เป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญครอบคลุมทั้งทรัพยากรบุคคล งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมถึงการสร้างความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายและชุมชนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจึงเป็นกลไกเชิงกลยุทธ์ที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษา เพื่อทลายข้อจำกัดด้านงบประมาณและยกระดับการบริหารจัดการเรียนรู้ให้มีความทั่วถึงและเท่าเทียม สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด 8 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (มาตรา 58–62) (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2562) ซึ่งการบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้จากการระดมทุนนั้น ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานของหลักคุณธรรม จริยธรรม และความโปร่งใส อันสอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งเสริมให้การจัดการศึกษาสามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2567, 2568)

การจัดการศึกษายุคใหม่ต้องอาศัยการระดมทรัพยากรที่หลากหลายทั้งงบประมาณและภาคีเครือข่ายเพื่อขับเคลื่อนคุณภาพผู้เรียนให้ครอบคลุมทุกมิติท่ามกลางความท้าทายของโลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว แต่ในทางปฏิบัติผู้บริหารสถานศึกษายังเผชิญปัญหาสำคัญคือ การขาดแคลนตัวในการบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรด้วยตนเอง เนื่องจากการติดขัดกับระเบียบราชการที่ซับซ้อนและโครงสร้างการบริหารที่ยังคงมีลักษณะรวมศูนย์อำนาจสูง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ที่ต้องอาศัยความรวดเร็วและยืดหยุ่นให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัล (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) ประกอบกับข้อมูลผลการประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ พบว่ายังมีโรงเรียนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนและพัฒนาเพื่อให้มีคุณภาพ ส่งผลให้เกิดการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ขาดประสิทธิภาพ ทำให้คุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนไม่เป็นไปตามมาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ

(สำนักนวัตกรรมการจัดการศึกษา, 2568) โดยเกิดจากสภาพปัญหา คือ 1) รัฐยังประสบปัญหาในการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดความทั่วถึงและเป็นธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในบริบทที่มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดสรรทรัพยากรไปยังส่วนที่มีความจำเป็นสูงสุด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) 2) ปัจจัยเชิงนโยบายจากภาครัฐ โดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ที่ได้กำหนดแนวทางและนโยบายส่งเสริมคุณภาพการศึกษาในการขับเคลื่อนโรงเรียนคุณภาพประจำอำเภอ มีเป้าหมายให้โรงเรียนมีศักยภาพในการพัฒนาอย่างรอบด้าน โรงเรียนจึงต้องมีบทบาทเชิงรุกในการจัดหาและบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองต่อภารกิจได้อย่างสมดุลและยั่งยืน แต่ในทางปฏิบัตินั้นโรงเรียนจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายเหล่านั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2566) 3) โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวนมากรวมถึงโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอยังต้องมีการทอดผ้าป่าหรือระดมทุนเพื่อการศึกษาทุกปี โดยมีเป้าหมายเพื่อให้สามารถจัดการงบประมาณบางอย่างจากการที่ไม่สามารถใช้เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลได้ รวมถึงพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้านให้มีความพร้อมมากกว่าการศึกษาที่ผ่านเพียงเกณฑ์คุณภาพ ขั้นต่ำ (นิติกรณ์ ฉันทวงศ์ชนะ, 2568) 4) ความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมที่ต้องการให้โรงเรียนจัดการศึกษาที่ครอบคลุมไปถึงกิจกรรมส่งเสริมทักษะชีวิต การเรียนรู้ในห้องเรียน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (สภาองค์กรของผู้บริโภค, 2567)

จากสภาพปัญหาของโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอที่กล่าวมาแล้ว ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการสถานศึกษาและการดำเนินการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร รวมถึงยังไม่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามความมุ่งหมายของโรงเรียน จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่น่าไปพัฒนาการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อช่วยสถานศึกษาแก้ไขปัญหาด้านการจัดการทรัพยากร และพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในทุกด้านต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ
2. เพื่อทราบผลการดำเนินงานองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ
3. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach) ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 907 โรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566) 2) กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 91 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 90 ซึ่งการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูหัวหน้ากลุ่มงาน 1 คน ครูผู้สอน 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน จากทั้งหมด 91 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 364 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 3 ประเภท คือ 1) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 2) แบบสอบถาม ความคิดเห็นและ 3) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประมวลและยืนยันร่องรอยองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive method) จำนวน 5 คน

2.2 แบบสอบถามความคิดเห็น เพื่อยืนยันองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ซึ่งแบบสอบถามนี้ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ตำแหน่ง 4) ระดับการศึกษาและ 5) ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน โดยกำหนดการตอบเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการยืนยันองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ลักษณะแบบสอบถามซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ (Likert, 1961)

2.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการเลือกแบบเจาะจง (purposive method) จำนวน 5 คน

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยจำแนกตามประเภทของเครื่องมือวิจัย ได้ดังต่อไปนี้

3.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) มี 2 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ขั้นที่ 2 สังเคราะห์ตัวแปรทั้งหมดที่ได้มาจากขั้นที่ 1 เพื่อนำไปเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และนำร่างเครื่องมือส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

พิจารณาเกี่ยวกับประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความครอบคลุม สอดคล้อง และเหมาะสมหรือไม่ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ จากนั้นนำแบบสัมภาษณ์ที่โครงสร้างไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

3.2 แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นที่ 1 นำผลการประมวลตัวแปรการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอมาพัฒนาเป็นเครื่องการวิจัยในลักษณะแบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) ภายใต้การแนะนำและคำปรึกษาของอาจารย์ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย โดยตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบด้วยเทคนิค IOC (Index of item objective congruence) และได้ค่า IOC ของแต่ละข้อของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.8 – 1 จากนั้นจึงปรับปรุงแก้ไข ส่วน ภาษาที่ใช้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นที่ 3 ทดลองใช้ (try out) เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยนำไปทดลองกับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างทุกประการ โรงเรียนละ 4 คน รวม 8 โรงเรียน คิดเป็นแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 32 ฉบับ

ขั้นที่ 4 หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของเครื่องมือวิจัย โดยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนทั้งหมด นำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของ ครอนบาค (cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.979 ขั้นที่ 5 ปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศต่อไป

3.3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth Interview) ขั้นที่ 1 นำผลการประมวลองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอมาพัฒนาเป็นเครื่องการวิจัยในลักษณะแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อสร้างแนวทางในการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ขั้นที่ 2 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่จัดสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ว่ามีความครอบคลุม สอดคล้อง และเหมาะสมหรือไม่ และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากภาควิชาการบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อแจ้งผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในทุกขั้นตอนของการวิจัย

4.2 การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่โครงสร้างผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4.3 การเก็บข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็น ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามความคิดเห็นในแบบฟอร์มออนไลน์ (Google Form) ระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ.2568

ถึงเดือนมกราคม พ.ศ.2569 เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนมาแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์

4.4 การเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญในการสร้างแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนและนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ใช้สถิติมัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) สำหรับเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูลด้านองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของ เบสท์ (Best and Kahn, 2006)

5.4 การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) องค์ประกอบและตัวแปรการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis: CFA) เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดล (Model) ข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลทฤษฎีที่กำหนดขึ้น

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการศึกษา

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ 63 ตัวแปร คือ 1) การบริหารจัดการทรัพยากร มี 9 ตัวแปร 2) ภาวะผู้นำผู้บริหาร มี 8 ตัวแปร 3) การมีส่วนร่วม มี 8 ตัวแปร 4) ความเชื่อมั่น มี 9 ตัวแปร 5) แรงจูงใจผู้สนับสนุน มี 10 ตัวแปร 6) หลักกฎหมาย มี 9 ตัวแปร และ 7) การประชาสัมพันธ์ มี 10 ตัวแปร

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการยืนยันองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยการตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) ผู้วิจัยทำการทดสอบความเหมาะสม ความเพียงพอ และแมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของข้อมูล ซึ่งพิจารณาจากสถิติทดสอบสองค่าคือ ค่า KMO and Bartlett's ผลการวิเคราะห์ดังปรากฏ ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่า KMO and Bartlett's Test of Sphericity

KMO and Bartlett's Test		
Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.953
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	10926.266
	df	1953
	Sig.	.000

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) เท่ากับ .953 แสดงว่า ตัวแปรทั้ง 63 ตัวแปรขององค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอเป็นจำนวนข้อมูลที่มีความเพียงพอและมีความเหมาะสม สามารถใช้สถิติ การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ระดับดีมาก เพราะค่า KMO มีค่ามากกว่า 0.5 และ เข้าใกล้ 1 และเมื่อทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบ Bartlett's Test of Sphericity พบในลักษณะเดียวกันคือ ค่า Chi-Square เท่ากับ 10926.266 ค่า Significance เท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 (Significant) ซึ่งแสดงว่าค่าแมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอได้ทั้ง 63 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กัน สามารถนำข้อมูลนี้ไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างโมเดล (Model) ตามทฤษฎีและโมเดลที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โมเดลรวมองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอนี้ เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) โดยภาพรวมขององค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ โดยมีรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การประเมินความสอดคล้องของโมเดลองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ

ดัชนีวัดความสอดคล้อง	เกณฑ์	ค่าสถิติ	ผลการพิจารณา
χ^2/df	<3.00	0.915	ผ่านเกณฑ์
p-value of χ^2	>0.05	0.518	ผ่านเกณฑ์
GFI	>0.95	0.992	ผ่านเกณฑ์
AGFI	>0.90	0.976	ผ่านเกณฑ์
CFI	>0.90	1.000	ผ่านเกณฑ์
Standardized RMR	<0.08	0.002	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	<0.06	0.000	ผ่านเกณฑ์
NFI	>0.90	0.994	ผ่านเกณฑ์

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (CFA) ขององค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ความสอดคล้องของโมเดล ที่ปรับแล้ว พบว่า ดัชนีวัดระดับความกลมกลืนดังนี้ ค่าสถิติไค-สแควร์ เท่ากับ 9.149 p-value เท่ากับ 0.518 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (Chi-square/df) เท่ากับ 0.915

ดัชนี GFI เท่ากับ 0.992 ดัชนี AGFI เท่ากับ 0.976 ดัชนี CFI เท่ากับ 1.000 ค่า Standardized RMR เท่ากับ 0.002 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.000 และดัชนี NFI เท่ากับ 0.994 ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขของการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ มี 8 แนวทาง ดังนี้ 1) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลักในการใช้ทรัพยากร 2) การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการจากทุกภาคส่วน 3) การบริหารจัดการทรัพยากรด้วยระบบสมรรถนะสูง 4) การสร้างมาตรฐานและนวัตกรรมเครื่องมือในการระดมทรัพยากร 5) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและกรอบนโยบายในการระดมทรัพยากร 6) การใช้ข้อมูลความจำเป็นของสถานศึกษาเป็นฐานในการระดมทรัพยากร 7) การเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำและบุคลากรวิชาชีพด้านการระดมทรัพยากร และ 8) การใช้ทรัพยากรร่วมกันผ่านเครือข่ายความร่วมมือเชิงกลยุทธ์

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า 1) องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารจัดการทรัพยากร 2) ภาวะผู้นำผู้บริหาร 3) การมีส่วนร่วม 4) ความเชื่อมั่น 5) แรงจูงใจผู้สนับสนุน 6) หลักกฎหมายและ 7) การประชาสัมพันธ์ ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอมีลักษณะเป็นพหุองค์ประกอบ ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่าการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทของสถานศึกษาไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการจัดหาทรัพยากรด้านงบประมาณหรือวัสดุอุปกรณ์เท่านั้น หากแต่เป็นกระบวนการบริหารจัดการที่ต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านที่เชื่อมโยงและส่งเสริมซึ่งกันและกันอย่างเป็นองค์รวม ไม่ใช่การดำเนินการที่อาศัยปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งเพียงลำพัง ซึ่งลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอเป็นกระบวนการเชิงระบบที่ต้องอาศัยกลไกด้านการบริหาร การนำ การมีส่วนร่วมทางสังคม ปัจจัยเชิงจิตวิทยาของผู้สนับสนุน ตลอดจนเครือข่ายและการสื่อสารร่วมกันอย่างบูรณาการ สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาที่กล่าวว่า การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาที่ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบสำคัญ 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการทรัพยากร 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 3) การมีส่วนร่วมของชุมชน 4) ความเชื่อมั่นของสังคม 5) แรงจูงใจของผู้สนับสนุน 6) หลักกฎหมาย และ 7) การประชาสัมพันธ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) และสอดคล้องกับปรัชญา รัตนประทุม ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบและแนวปฏิบัติความสำเร็จในการระดมทุนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 พบว่า องค์ประกอบในการระดมทุนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ประกอบด้วย 1) การกำหนดประเด็นเพื่อขอรับการสนับสนุน 2) ภาวะผู้นำในการระดมทุน 3) แหล่งทุนที่ขอบริจาค 4) การวางแผนจัดระบบการทำงาน 5) การดำเนินการประชาสัมพันธ์ 6) งบประมาณในการระดมทุน 7) การรณรงค์บริจาคประจำปี 8) การใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถชี้แจงได้ 9) เทคโนโลยีที่ใช้ใน

การระดมทุนแบบทางไกล 10) วิธีการตลาดที่ใช้ในการระดมทุนแบบทางไกล (ณัฐธัญชา รัตน์ประทุม, 2565)

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า จากผลการวิเคราะห์องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ทั้ง 7 องค์ประกอบ 63 ตัวแปร ซึ่งเมื่อนำองค์ประกอบดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA) พบว่า โมเดลองค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม สามารถอธิบายโครงสร้างของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดำเนินการวิจัยของผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการศึกษา วิเคราะห์ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษา จากนั้นผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) มาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และกำหนดองค์ประกอบของการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ก่อนนำองค์ประกอบดังกล่าวมาพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยในรูปแบบแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content Validity) และปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ก่อนนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย และปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น แล้วจึงนำเครื่องมือที่ได้ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งกระบวนการดำเนินการวิจัยดังกล่าวมีขั้นตอนที่เป็นระบบและมีความชัดเจน จึงทำให้องค์ประกอบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความถูกต้องและมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรพีพรรณ ปัญญา ได้ศึกษาองค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) แผนกลยุทธ์ 2) ภาวะผู้นำ 3) ธรรมาภิบาล 4) บริหารจัดการ 5) ประชาสัมพันธ์ และ 6) ความเชื่อมั่น (รพีพรรณ ปัญญา, 2567)

3. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ มี 8 แนวทาง ดังนี้ 1) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลักในการใช้ทรัพยากร 2) การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการจากทุกภาคส่วน 3) การบริหารจัดการทรัพยากรด้วยระบบสมรรถนะสูง 4) การสร้างมาตรฐานและนวัตกรรมเครื่องมือในการระดมทรัพยากร 5) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและกรอบนโยบายในการระดมทรัพยากร 6) การใช้ข้อมูลความจำเป็นของสถานศึกษาเป็นฐานในการระดมทรัพยากร 7) การเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำและบุคลากรวิชาชีพด้านการระดมทรัพยากร และ 8) การใช้ทรัพยากรร่วมกันผ่านเครือข่ายความร่วมมือเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าแนวทางการพัฒนาการ

ระดมทรัพยากรดังกล่าวถูกพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานขององค์ประกอบและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในการกำหนดนโยบายทางการศึกษา การบริหารจัดการระบบการศึกษา การบริหารสถานศึกษา และการขับเคลื่อนเครือข่ายผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงสะท้อนถึงความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอในปัจจุบัน ขณะเดียวกันแนวทางแต่ละประการของการพัฒนาการระดมทรัพยากรได้ผ่านกระบวนการสังเคราะห์จากแนวปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จของผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีประสบการณ์ตรงในการบริหารและขับเคลื่อนการระดมทรัพยากรทางการศึกษาในระดับพื้นที่ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรทางการศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ จึงมีลักษณะเป็นกรอบการดำเนินงานที่มีฐานคิดเชิงวิชาการรองรับ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาเพื่อสนับสนุนการระดมทรัพยากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอได้อย่างเป็นรูปธรรม อันจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของฤทธิเดช วงศ์ลคร ที่ได้ศึกษาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู พบว่า การหาแนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อศึกษามีจำนวน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความร่วมมือในการกำหนดประเด็นการระดมทรัพยากร 2) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารในการระดมทรัพยากร 3) ด้านการจัดระบบการทำงานในการระดมทรัพยากร 4) ด้านการประชาสัมพันธ์ในการระดมทรัพยากร และ 5) ด้านความมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสในการระดมทรัพยากร (ฤทธิเดช วงศ์ลคร, 2568)

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบและแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษามาเป็นองค์ความรู้ใหม่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ประกอบและแนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษา
เพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ

จากภาพอธิบายได้ว่า องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) องค์ประกอบที่ 1 การบริหารจัดการทรัพยากร 2) องค์ประกอบที่ 2 ภาวะผู้นำผู้บริหาร 3) องค์ประกอบที่ 3 การมีส่วนร่วม 4) องค์ประกอบที่ 4 ความเชื่อมั่น 5) องค์ประกอบที่ 5 แรงจูงใจผู้สนับสนุน 6) องค์ประกอบที่ 6 หลักกฎหมาย 7) องค์ประกอบที่ 7 การประชาสัมพันธ์

แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ มี 8 แนวทาง ได้แก่ 1) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลักในการใช้ทรัพยากร 2) การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการจากทุกภาคส่วน 3) การบริหารจัดการทรัพยากรด้วยระบบสมรรถนะสูง 4) การสร้างมาตรฐานและนวัตกรรมเครื่องมือในการระดมทรัพยากร 5) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและกรอบนโยบายในการระดมทรัพยากร 6) การใช้ข้อมูลความจำเป็นของสถานศึกษาเป็นฐานในการระดมทรัพยากร 7) การเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำและบุคลากรวิชาชีพด้านการระดมทรัพยากร และ 8) การใช้ทรัพยากรร่วมกันผ่านเครือข่ายความร่วมมือเชิงกลยุทธ์

สรุป

จากการศึกษาวิจัยพบว่า องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. การบริหารจัดการทรัพยากร 2. ภาวะผู้นำผู้บริหาร 3. การมีส่วนร่วม 4. ความเชื่อมั่น 5. แรงจูงใจผู้สนับสนุน 6. หลักกฎหมาย และ 7. การประชาสัมพันธ์ ซึ่งผลการยืนยันองค์ประกอบด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และสามารถอธิบายโครงสร้างการระดมทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง โดยมีแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากร จำนวน 8 แนวทาง ได้แก่ 1) การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมายหลักในการใช้ทรัพยากร 2) การสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือแบบบูรณาการจากทุกภาคส่วน 3) การบริหารจัดการทรัพยากรด้วยระบบสมรรถนะสูง 4) การสร้างมาตรฐานและนวัตกรรมเครื่องมือในการระดมทรัพยากร 5) การเสริมสร้างธรรมาภิบาลและกรอบนโยบายในการระดมทรัพยากร 6) การใช้ข้อมูลความจำเป็นของสถานศึกษาเป็นฐานในการระดมทรัพยากร 7) การเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำและบุคลากรวิชาชีพด้านการระดมทรัพยากร และ 8) การใช้ทรัพยากรร่วมกันผ่านเครือข่ายความร่วมมือเชิงกลยุทธ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 สถานศึกษาควรนำองค์ประกอบดังกล่าวไปใช้เป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากร โดยบูรณาการเข้ากับแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการระดมทรัพยากร โดยมุ่งเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เช่น ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการสนับสนุนทรัพยากรอย่างหลากหลายและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการสร้างความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือที่เข้มแข็งและยั่งยืน

1.3 ผลการวิจัยที่ได้แนวทางการพัฒนา 8 แนวทาง สามารถนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ โดยสถานศึกษาสามารถประยุกต์ใช้แนวทางดังกล่าวให้สอดคล้องกับบริบทของตนเอง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากร และเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและเท่าเทียม ทั้งนี้ การนำแนวทางไปใช้ควรมีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่และความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ การพัฒนารูปแบบการระดมทรัพยากรในยุคดิจิทัล (Digital Fundraising Models) โดยศึกษาความเป็นไปได้ในการนำระบบการระดมทุนออนไลน์ (Crowdfunding) หรือแพลตฟอร์มดิจิทัลมาใช้ในการบริบทของโรงเรียนมัธยมศึกษาไทย เพื่อเพิ่มความโปร่งใสและความคล่องตัวในการระดมทรัพยากรที่มากกว่ารูปแบบเดิม

2.2 ควรดำเนินการวิจัยเชิงกรณีศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอที่ประสบความสำเร็จในการระดมทรัพยากร เพื่อสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) และจัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินงานที่สามารถประยุกต์ใช้ในบริบทที่แตกต่างกันได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 2 เมษายน 2568 จาก <https://ops.moe.go.th/policy-and-focus-moe-fiscal-year-2024/>
- ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2567. (2568, 10 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 142 ตอนพิเศษ 7 ง, หน้า 27-29.
- ณัฐธินิชา รัตนประทุม. (2565). การวิเคราะห์ห้องปฏิบัติการและแนวปฏิบัติความสำเร็จในการระดมทุนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารบริหารการศึกษา มศว*, 19(37), 35-50.
- นิติกรณณ์ ฉันทวงศ์ชนะ. (2568, 12 มิถุนายน). *แนวทางการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาคุณภาพประจำอำเภอ*. (ศุภวรรณ ข่อผกา, ผู้สัมภาษณ์).
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. (2562, 1 พฤษภาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก, หน้า 49-53.
- รพีพรรณ ปัญญา. (2567). องค์ประกอบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษานนทบุรี. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 25(1), 310-322.

- ฤทธิเดช วงศ์ลคร. (2568). แนวทางการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 8(4), 374–386.
- สภาองค์กรของผู้บริโภค. (2568). *นักการศึกษาชี้เรียนฟรีไม่ใช่ฝัน ทำได้จริง เรียกร้องงบ.มุ้งมันให้เหมือนเงินดิจิทัล*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 2 เมษายน 2568 จาก <https://www.tcc.or.th/free>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2566, 21 ธันวาคม). *ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง รายชื่อโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ”*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2568 จาก <https://www.obec.go.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รูปแบบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2567). *รายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี 2565: การฟื้นฟูการเรียนรู้และเร่งรัดประสิทธิภาพเพิ่มโอกาสทางการศึกษา*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 2 เมษายน 2568 จาก <https://www.onec.go.th>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2566). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13*. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักนวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2568). *ติดตามการดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนคุณภาพตามนโยบาย “1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ”*. สืบค้นข้อมูลเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2568 จาก <https://www.obec.go.th>
- Best, J. W., and Kahn, J. V. (2006). *Research in education* (10th ed.). Boston, MA: Pearson Education.
- Likert, R. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- UNESCO. (2023). *Global education monitoring report 2023: Technology in education*. Retrieved [2025, April 2] <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000387214>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (2nd ed.). New York: Harper & Row.

